

До:
Научно жури
определено със Заповед РД 38-197/ 23.04.2021 г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

СТАНОВИЩЕ

от: доц. д-р Елена Симеонова Петкова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет,
катедра „География на туризма“

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност професор
по професионално направление 3.9. Туризм (Развитие на туристически дестинации)

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност професор в Геолого-географски факултет (ГГФ) на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.9. Туризм (Развитие на туристически дестинации) е обявен в ДВ, бр. 22/ 16.03. 2021 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед на Ректора на СУ.

Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Мариана Атанасова Асенова. Тя завършва висше образование, ОКС „Магистър“ по география, специалност Териториална организация на туризма и отбиха и втора специалност – английски език в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Получава степен специалист с висше образование: Маркетинг, реклама и бизнес комуникация от Университета за Национално и световно стопанство. Придобива образователна и научна степен Доктор по научна специалност 3.9. Туризм (География на рекреацията и туризма).

В периода 1994-2017 г. е участвала в 8 проведени специализации и краткосрочни обучения, организирани от международни организации и учебни заведения. Притежава сертификати за участие. Владее отлично английски и руски език.

Професионалното ѝ развитие започва в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, катедра „География на туризма“, където последователно е заемала длъжностите асистент, старши асистент, главен асистент и понастоящем е доцент.

От 2015 г. доц. д-р Мариана Асенова е Ръководител катедра и от 2019 г. заема длъжността Зам.-декан магистърски и докторски програми.

Доц. д-р Мариана Асенова е преподавала в областта на туризма и в Международното висше бизнес училище – Ботевград, и в Нов български университет.

Заемала е високи длъжности в Министерства, агенции и организации – като Заместник-министър, Председател на съвети и Директор. Отговаряла е за туристическата политика, международното сътрудничество и националния маркетинг и реклама в областта на туризма. Участвала е в изготвяне на оценки на туристически проекти, разработване и организиране на програми за туристи, ръководство на туристически

дейности и управление на туристически комплекс. Участвала е и в работни групи и съвет по туризъм. По този начин е придобила богат професионален опит в областта на туризма, свързан с управлението и развитието на туристически дестинации.

През 2021 г. членува в професионална организация – EuroCHRIE.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в конкурса отговаря на задължителните условия и изисквания по ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академична длъжност Професор.

- Кандидатът в конкурса Доц. д-р Мариана Асенова има придобита образователна и научна степен доктор по 3.9 Туризъм (География на рекреацията и туризма) през 2012 г. за защитен дисертационен труд на тема: „Методика за мониторинг на устойчивото туристическо развитие (на примера на община Царево)“.

- Заема академична длъжност Доцент по 3.9. Туризъм (Развитие на туристически дестинации) в СУ „Св. Климент Охридски“ повече от 2 академични години (от 2013 г.).

- Кандидатът доц. д-р Мариана Асенова отговаря на минималните национални изисквания и на изискванията на СУ „Св. Климент Охридски“.

Въз основа на проучване на публикациите, документите и материали, предоставени от кандидата в конкурса доц. д-р Мариана Асенова за участие в конкурса за професор, е направена оценка на съответствие с наукометричните показатели и изпълнението на минималните национални изисквания.

По група показатели В е представен хабилитационен труд – монография „Между културата и туризма: туристически атракции, основани на културното наследство“ с ISBN 978-954-07-5167-2, в която авторският принос на доц. д-р Мариана Асенова е 170 страници и се оценява със 100 точки при изискван минимум 100 точки.

Към група показатели Г са отнесени общо 44 публикации с общ брой точки, събрани от всички публикации 266,3 при изискван минимум 200 точки, които по отделните показатели в тази група са разпределени по следния начин: Показател Г-6 (статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация) – 5 публикации с общо 55 точки; Показател Г-7 (статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове) – 27 публикации с общо 111,6 точки; Показател Г-9 (студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове) – 9 публикации с общо 69 точки; Показател Г-10 (публикувана глава от колективна монография) – 3 публикации с общо 30,7 точки.

По група показатели Д са включени общо 211 цитата с общ брой на събраните от всички цитати точки 1795 при изискуем минимум 100 точки, разпределени по отделни показатели както следва: Показател Д-11 (цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове) – 23 цитирания с общо 345 точки; Показател Д-12 (цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране) – 102 цитирания с общо 1020 точки; Показател Д-13 (цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране) – 86 цитирания с общо 430 точки.

За група показатели Е общият брой точки е 485 при изискуем минимум 100 точки. Общият брой точки са разпределени по отделните показатели в групата както следва: Показател Е-15 (ръководство на успешно защитил докторант) – общо 160 точки за 4 успешно защитили докторанти за периода 2015- 2020 г.; Показател Е-16 (участие в национален научен или образователен проект) – общо 75 точки за участие в 5 национални

проекта; Показател Е-17 (участие в международен научен или образователен проект) – общо 200 точки за участие в 10 международни проекти; Показател Е-18 (ръководство на национален научен или образователен проект) – 30 точки за ръководство на 1 национален проект; Показател Е-20 (публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа) – 20 точки за 1 публикуван учебник.

Може да се обобщи, че доц. д-р Мариана Асенова отговаря на националните изисквания за заемане на академична длъжност професор и показва значително по-високи стойности на групите показатели Г, Д и Е от изискуемия минимум.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Мариана Асенова е дългогодишен преподавател в катедра „География на туризма“ на ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Дисциплините, в които е ангажирана в бакалавърска степен, редовно обучение включват: Маркетинг в туризма, Туроператорска и агентска дейност, Управление на туристически дестинации, Световни и регионални туристически борси и изложения и Устойчиво развитие на туризма – стандарти и сертификация. В магистърска степен, задочно обучение, доц. д-р Мариана Асенова е ангажирана със следните дисциплини: Посредническа дейност в туризма, Маркетинг в туризма, Туристическа политика, Туристическо планиране и Управление на туристически дестинации. За чуждестранни студенти по програма „Еразъм“ на английски език тя преподава три дисциплини: Marketing in tourism (Маркетинг в туризма), Sustainable tourism development – standards and certification (Устойчиво развитие на туризма – стандарти и сертификация); Tourism destination management (Управление на туристически дестинации). Учебните дисциплини, по които доц. д-р Мариана Асенова преподава са пряко свързани с темата на обявения конкурс.

Аудиторната заетост на кандидата през последните пет учебни години е била: 2015/ 2016 г. – 572 ч; 2016/2017 г. – 544 ч.; 2017/ 2018 г. – 766,5 ч; 2018/ 2019 г. – 583,8 ч; и 2019/ 2020 г. – 565 ч. Средната аудиторна заетост за периода е 606,3 ч, което значително надвишава изискуемия минимум. Общата учебна заетост на кандидата съответно е била: 2015/ 2016 г. – 1394 ч; 2016/ 2017 г. – 1459,2 ч; 2017/2018 г. – 1541,1 ч; 2018/ 2019 г. – 1002,4 ч; и 2019/ 2020 г. – 1305,6 ч. Средната учебна заетост за периода е 1340,5 ч.

Доц. д-р Мариана Асенова е била ръководител на 4 успешно защитили докторанта в периода 2015-2020 г. Била е ръководител на 20 дипломанта, успешно защитили дипломна работа за периода 2013-2020 г. В периода 2020-2021 г. е била научен наставник на 2 пост-докторанта и 1 млад учен по Национална програма „Млади учени и пост докторанти.“ В конкурса участва с 1 публикуван учебник в съавторство.

Оценка на научно-изследователската дейност

За периода 2013-2021 г. доц. д-р Мариана Асенова е участвала в 50 научни и научно-приложни конференции и форуми, от които 32 са проведени в България и 18 – в чужбина. В 2 от тях е участвала с пленарен доклад. Взела е участие в 5 университетски, 10 национални и 13 международни или общо в 28 научни, научно-образователни и научно-приложни проекти за периода 2013-2021 г., на 2 от които е била ръководител.

За същия период (2013-2021 г.) е участвала в редколегията на 2 международни научни списания и е била редактор на 2 сборника и 1 издание.

За участие в конкурса за професор доц. д-р Мариана Асенова е представила 46 научни труда, в т.ч. 1 монография, 5 статии и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 27 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани

колективни томове, 9 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактиране колективни томове, 3 глави от колективна монография и 1 учебник. От общия брой публикации – 8 са самостоятелни и 38 са в съавторство. На български език са публикувани 26 от публикациите, останалите 21 са на английски език (1 публикация е публикувана както на български, така и на английски език).

Кратка характеристика на научните трудове и оценка на научните приноси

Научните трудове на автора и съответните приноси на кандидата биха могли да бъдат разпределени в няколко тематични направления по следния начин:

- (1) Туристическо райониране на България;
- (2) Устойчиво развитие на туризма;
- (3) Развитие на туризма на различни териториални равнища;
- (4) Развитие на туризма в планински територии;
- (5) Развитие на културния туризъм;
- (6) Маркетинг на туристически дестинации;
- (7) Обучение в областта на туризма.

Конкретни приноси на доц. д-р Мариана Асенова може да се обобщят като:

- Проследяване на еволюцията на туристическото райониране в България; предлагане на аргументирана схема на потенциални маркетингови туристически райони, която в последствие заляга в основата на цялостна Концепция за туристическото райониране на България; извеждане на основните принципи и критерии, както и подходи и резултати от разработването на Концепция за туристическото райониране на България;

- Извеждане на ползите от използването на Европейската система от индикатори за мониторинг на устойчивото туристическо развитие (ETIS); анализиране на резултатите от прилагането на системата ETIS в Дунавския район и в Столична община; оценка на отношението на туристическия бизнес към сътрудничество с местните власти;

- Оценяване на приложението на подхода за корпоративна социална отговорност в хотели в България и разработване на казус за опита по отношение на приложение на същия подход в конкретен хотел; извеждане на предизвикателства пред въвеждане на мерки за корпоративна социална отговорност в малки и средни предприятия (вкл. туристически организации) в избрани европейски страни (вкл. България); анализиране на резултатите от прилагане на методологията за ресурсна ефективност и чисто производство в хотели в Балканския регион; извършване на оценка на рекреационните, научните и образователните екосистемни услуги, както и на екосистемните услуги на културното наследство в урбанизираните територии на България;

- Анализиране на състоянието и развитието на туризма в община Луковит, община Видин и Природен парк Странджа; проследяване на процеса на трансформация в туристическия сектор в България след промените в политическата и икономическата система; анализиране на състоянието на системите за управление на туристическите дестинации в България въз основа на тяхното представяне в интернет;

- Извършване на преглед на проучванията на развитието на туризма в планинските територии на България; идентифициране на модели за развитие на туризма в планинските туристически центрове в България, както и в малки дестинации, разположени в планински райони; адаптиране на модел за проучване на туристическото развитие и управление на туризма в планински територии; осъществяване на сравнителен анализ на села, разположени в планински район; анализиране на веригата на доставките и веригата на добавената стойност в процеса на създаване на туристически продукт в планински територии; идентифициране на важни предизвикателства пред устойчивото развитие на туризма в планинските райони в България;

- Анализирани на процесите на подбор и реализация на проекти, както и на изразходването на средства от европейските фондове в подкрепа на развитие на туристически атракции; разкриване на териториалната концентрация на туристическото търсене, анализирани на състоянието на подготвеност на персонала и оценка на туристическия потенциал на обекти от културното наследство; предлагане на методика за маркетингово проучване на институции за културно наследство – музеи и галерии;

- Измерване и оценка на ефективността на усилията в туристическите изложения и борси; очертаване на възможностите и ограниченията на геймификацията и изследване на спецификата на геймифицирани приложения на София като туристическа дестинация;

- Аргументиране на нуждите от промени в учебните планове и от адаптиране на учебните цели по отношение на знания, умения, компетенции и практическа подготовка на студентите по туризъм; анализирани на опита в организацията и провеждането на производствения стаж на студентите по туризъм и представяне на подхода и резултатите от съвместно участие на преподаватели и студенти от катедра „География на туризма“ в СУ „Св. Климент Охридски“ в изследователски проекти в сферата на туризма.

Може да се обобщи, че научните публикации и съответните приноси на доц. д-р Мариана Асенова съответстват на темата по конкурса. Резултатите от тези проучвания разкриват, че са извършени задълбочени и широкообхватни териториални изследвания, с теоретична, методологична и практическа значимост, въз основа на анализи и оценки, избор на подходяща методология и инструменти и са изведени препоръки във връзка с устойчиво и ефективно управление и развитие на туристически дестинации.

Заклучение

Въз основа на предоставените за конкурса документи и материали потвърждавам, че доц. д-р Мариана Атанасова Асенова отговаря на задължителните условия за придобиване на академична длъжност професор, разписани в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Изпълнени са минималните изисквания за заемане на академичната длъжност по професионално направление 3.9. Туризъм, като задължителния минимум за групите показатели Г, Д и Е е значително надвишен. Предоставените научни трудове за участие в конкурса съдържат значими научни приноси. Доц. д-р Мариана Асенова притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател по проблематиката на обявения конкурс. Това ми дава основание да заявя своята положителна оценка и с пълна убеденост да гласувам „ЗА“ доц. д-р Мариана Атанасова Асенова да бъде избрана да заеме академична длъжност професор по професионално направление 3.9. Туризъм (Развитие на туристически дестинации) в катедра „География на туризма“ към ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

София, 16.07.2021 г.

Изготвил становището:
доц. д-р Елена Петкова – член на Научното жури